

аршия, подъ чието вѣдомство се намираше частъ отъ македонското население цѣли вѣкове; гръцкиятъ езикъ на църквата и училището; развитата гръцка търговия; гръцката книжнина; гръцкото развито гражданство; възкръсването на гръцка свободна държава. Охридската архиепископия, прѣзъ врѣмето на нейнитѣ гръцки архиепископи и епископи, е помогнала за гърцизма сжщо така. Най-сетнѣ и елинската древня култура и история е прѣдлагала още отъ врѣме своя примамливъ образъ прѣдъ македонското българско гражданство, което най-напрѣдъ се е поддавало на елинизация.

Солунъ е билъ винаги най-видната крѣпостъ на гърцизма въ Македония. Солунъ, ако и обиколенъ непосредно прѣзъ срѣднитѣ и нови вѣкове съ българско население, винаги е служилъ за огнище на елинизацията въ близки или далечни македонски крайща. Заедно съ това и славѣнскиятъ отпоръ въ и около него е билъ, ако и пасивенъ, сѣ постояненъ. Нека тука дадемъ кратъкъ прѣгледъ на гръцко-българската етнична борба въ и около Солунъ, защото тя ще ни уясни може би сжщия исторически процесъ и въ другитѣ крайща, подложени на гръцко влияние. Солунъ дойде въ стълковение съ славѣнитѣ още прѣзъ VI и особено VII в. Редицата тогавашни нападения на славѣнскитѣ племена противъ бранения отъ св. Димитрия градъ хвърлиха сѣмето на племенната гръцко-българска вражда, която трае ето вече близо 1000 години. Крѣпкитѣ кули на Солунъ принудиха нападателитѣ (друговити, сагудати, ржхини) да се поселятъ въ солунската равнина и близкиѣ околности. Оттамъ тѣ ту се борѣха срѣщу града, както напр. ржхинскиятъ князь Прѣбждъ въ VII в., ту се помиряваха или ставаха поддани на крѣпостъта. На коравостъта на гръцката крѣпостъ отговаряше жилавостъта на славѣнитѣ, които задържаха до наши дни своитѣ позиции прѣдъ Солунъ. Всѣкидневнитѣ търговски връзки на града съ околното население направиха българския езикъ езикъ на солунския пазаръ, както това бѣ дори до прѣди Балканската война 1913 г. Пъкъ и самиятъ градъ не се е лишавалъ никога отъ български махали. Ето защо, прѣзъ 862 г., когато византийскиятъ императоръ Михаилъ прашаше като миссионери солунскитѣ братя Константина-Кирила и Методия за славѣнска Моравия, каза имъ: „Вие сте солунци, а